

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 1. PAZDZIERNIKA 1796 R. W SOBOTE.

Z Wiednia 21. Września.

Ostatnie rapporta Arcy-Xcia Karola datowane są w *Friedberg* 12. t. m. i zawierają w sobie, że d. 9. Generał *Neu* z całym prawie garnizonem *Moguncyi* w trzech kolumnach za nieprzyjacielem ku *Wisbaden* i *Erbenheim* posunął się. — W *Flörsheim* nieprzyjacieli 17. żołdziejów, 65. armat i 3000. kul zostawił. — D. 10. Arcy-Xce przeniósł główną kwatery do *Windecken*, a d. 12. do *Friedberg*. — *Hotze* z dywizją swoją pociągnął z *Usingen* ku *Weilburg*, a *Kray* z *Münzenberg* ku *Wetzlar*. Z raportów Generalów *Latour* i *Nauendorf* okazuje się, że *Fröhlich* z korpusem swoim ku rzece *Lech* posuwa się, że *Latour* i *Nauendorf* zatrudniają bezprzeftannie Generała *Moreau* dla ułatwienia operacyi *Fröhlicha*, że forpoczty *Latoura* d. 11. rano znalazły *Mosburg* i *Freysingen* opuszczone od nieprzyjaciela, że dnia tegoż *Latour* z korpusem swoim przeszedł *Isere*, i że d. 13. rano stanął z nimi w *Rfassenhofen*, z kąd forpoczty ku *Neuburg* wysłał. — *Moreau* przeprawivszy się przez *Dunay* przy *Neuburg*, *Nauendorf* także uczynił toż samo przy *Neustadt*, co też *Latour* d. 14. skuteczni, dla ścigania cofającego się nieprzyjaciela.

Z Londynu 17. Września.

Dwor nasz uwiadomił Ministrow, *Morcaw* połączonych z nami; iż jest w myśli rozpocząć bez pośrednie negocyacyą z Dyrektoryatem w *Paryżu* w celu przywro-

cenia spokojności całej Europy, nie zaś zrobienia osobnego pokoju dla Anglii. Poseł mający być wysłany w tak ważnym interesie, jest *P. Jackson*, przeznaczony dawniej na poselstwo do Porty. Oczekuje on tylko na paszport z Francyi, i ma mieć zlecenie traktowania z Rzplita w sposobie godnym obydwóch narodów i pożytecznym. — Wiele osob jest bardzo ciekawych, jakim sposobem *P. Pitt* zaradzi na przyszłym zgromadzeniu Parlamentu, potrzebam pieniężnym bez zaciągania nowej pożyczki. — Pewną jest rzeczą, iż Poseł Hiszpański otrzymał już paszport od rządu naszego do wyjazdu, *Lord* i *Lady Grenville* byli już u niego z pożegnaniem. *Packetboot* z *Corunna* d. 7 t. m. przybywszy, doniósł, iż tam embargo na wszystkie Angielskie okręty włożono. — Okręt jeden kompanii wschodnio-Indyjskiej naładowany ryżem i cukrem od eskadry Francuzkiej przy *Corunna* krążącej został zabrany. — Generał *Abercrombie* na początku przyszłego miesiąca ma się puścić z 4. tysiącami ludzi i 6. liniowemi okrętami do *Indyów* zachodnich. *Stawny Chimik Priestley* obrany został w *Philadelphii* Prezydentem akademii umiejętności.

Z Paryża 9. Września.

Dyrektoryat pisał d. 6. t. m. do Ministra wojennego, względem reformy mającej być w woysku przedsięwziętej; w treści następującej: „Wola jest Dyrektoryatu, aby wszystkie kraje z Rzplita połączone, rządzone były jak w czasie

pokoju, a liczba wojska składać się powinna, z garnizonów w miastach stać mających. Reszta zaś armii będzie za granicę wysłana, ażeby kosztem nieprzyjaciela żyła, i w kraj jego przeniosła niebezpieczeństwa wojny dla przymuszenia go do tym przedsięwzięcia pokoju, który mu bezprzeftannie ofiarujemy. W Rzpltey cień nawet rządu militarnego zniknąć powinien. Postaw przeto Obywatelu ministrowi w Departamencie twoim wszystko na stopniu pokoju, który niewątpliwie postraszney do tych czas trwającej wojnie, wkrótce nastąpi.

Coż z tego listu wnosić? czyliż się nie zdaie, że wyprawy przeciw Anglii i Portugalii, przyjdą do skutku, a wszystkie inne wojska, które w tym celu użyte nie będą, do Niemiec i Włoch są przeznaczone. Trudno jest pomiarkować, iak wielka może być ta siła zbroyna. Mowią że 85,000. wojska pod Generałem Hoche obrocone będzie przeciw Anglii, a 52,000. przeciw Portugalii. Jeżeli tak jest, wieleż wojska do Niemiec i Włoch posłane być ieszcze może? zapewne do 100,000. gdyż kilka miesięcy jest temu, iak armią wewnątrz Francyi stojącą więcej 200,000. rachowano.

We wszystkich Hiszpańskich portach embargo na okręty Angielskie włożono. — Do Toulonu przybyło z Brest 2,000. maytków. Z tego ostatniego portu mimo krążący w bliskości eskadry Angielskiej, wypłynęło kilka okrętów mających się złączyć z Admirałem Richery. — Niewolnicy Cesarscy, których Buonaparte od d. 31. Lipca zabrał, oprócz 7. do 8. tysięcy zabitych, wynoszą 13,457. ludzi, między ktorými 72. wyższej a 130. niższej rangi officerów, znajduje się. Procz tego, zdobył 82. armat, 6. sztandarów

210. wozów amunicyjnych i t. d. — Mowią niektorzy, że nie Generał Scherer ale Pichegru ma obiać kommandę wojska przeznaczonego przeciw Portugalii. — Hiszpania także miała już przeciw niej ściągnąć 25,000. ludzi. — W Portugalii zgromadzono stany tego Krolestwa, dla naradzenia się w przykrych terażniejszych okolicznościach.

Z Paryża 11. Września.

Generał Jourdan w liście do Dyrektoryatu z głównej kwatery w Schweinfurt 31. Sierpnia pisany, wyszczególnił okoliczności swego cofania się poczynszy od d. 25. Sierpnia. Niemogąc przez Lauf gdzie już Austryacy wznaczonej liczbie stanęli, marszerować, inną musiał obrać drogę, którą dotychczas poczytywano za niepodobną do przejścia dla armii, mimo tego jednak, jednej nawet armaty nieutracił. D. 30. stanął w Schweinfurt i starał się wywiedzieć o obrotach nieprzyjaciela, a w zdarzonej okazyi gotów był nawet atakować go, gdyż niebezpieczno było, znajdować się z armią w ciąsinach nie zapewniwszy sobie tyłu przez osobny korpus, mający oraz służyć do utrzymania w karności mieszkańców kraju. — Wojska wszystkie mimo tego, że przez sześć dni z przodu i z tyłu potykać się musiały, nieofitygły wcale w odwadze, a Generałowie armii, warcą się naysiękniejszych pochwał, bo się prawdziwie wielkimi w krytycznym położeniu okazali, i umieli utrzymać zaufanie w żołnierzu.

List Generała Jourdan do Dyrektoryatu z głównej kwatery w Hamelburg 18. Fructidor (4. Września.)

Mam honor donieść wam Obywatele Dyktorowie, iż nieprzyjaciel d. 2. Września przez Men przeszedł i pod Würzburg zbliżył się. Garnizon nie mogąc się w mie-

ście utrzymać, do Cytadelli się cofnął. Przedsięwzięciem nazajutrz uderzyć na Cesarzkich, tak w zamiarze przymuszenia ich do przejścia znowu za *Men* iak i uwolnienia naszych w *Würzburgu* będących. *Austryacy* chcieli mnie także atakować. Bitwa się więc o godzinie 8mej zrana zaczęła. Nieprzyjaciel liczną swą jazdą chciał moją lewą flankę oskrzydlić, a nawet i otoczyć, kazałem natychmiast naszey Kawaleryi uderzyć na nią. Dywizya Generała *Bonnaud* wykonała to z mężstwem i niektóre Cesarzkich korpusy znacznie ucierpiawszy odparte zostały. Gdy im iednak coraz nowe nadciągały posiłki, nasza się jazda cofnęła. Niewypadało przypuszczać powtórnego ataku dla przewyższający nieprzyjaciela siły i w dość dobrym porządku cofnęliśmy się.

List ten Dyrektoryat zeszedłgo piątku o godzinie 10. zrana odebrawszy przesłał go zaraz Radzie 500. gdzie po oddaleniu słuchaczow był czytany. Naradzano się w tey mierze, aż do 4tey po południu, a potem rozestano wielu kuryerow. — Mowią, że *Jourdan* mocno się żali na wojsko, które utraciwszy magazyny, przez rabunki, oburzyło na siebie mieszkańców kraju. — Wspomniony Generał po ostatniey swey chorobie, nie powrócił ieszcze do zdrowia. — Od Generałow *Buonaparte* i *Moreau* przewidujących plan Cesarzkich miał być uprzedzony, że się na niego cała ich zwroci siła. — Mowią iż Dyrektoryat na iego miejsce innego chce Generała wyznaczyć. Wybor ten iednak, nie jest ieszcze udecydowany. Rozumieją, że *Kleber* mimo talentow swoich nie zechce przyjąć naywyższej komendy. *Pichegru* zaś raz ią złożywszy, może się iey także niepodeymie. — Cożkolwiek bądź wysłano do *Hollandyi* kury-

era z rozkazem, żeby wszystkie tam będące *Francuzkie* wojska nie zwłocznie do armii *Sambry* i *Mezy* pospieszały: Innych także kuryerow do Generałow *Moreau* i *Buonaparte* wyprawiono.

Generał *Moreau* z główney kwatery w *Pfaffenhausen* d. 16. *Fructidor* (2. *Września*) przesłał rapport o bitwie d. 1. zaszłej przy *Geisenfeld* nie daleko *Ingolstadt*, którego treść jest ta: Generał *Desaix* miał rozkaz atakowania okopow przy moście koło *Ingolstadt* i wypędzenia z nich nieprzyjaciela. Generałowi *S. Cyr* zleciłem rozpoznawać *Freisingen*, a Generałowi *Ferino* zbliżyć się do *Munich*. Ten ostatni zabrał fraż przednią Cesarzkich z 80. jazdy składającą się. Ci albowiem maszerując przez noc całą i chcąc nas uprzedzić, równo ze świtem uderzyli na forpoczty lewego naszego skrzydła, te ich iednak wstrzymały tak długo, poki wojska które do *Ingolstadt* przeznaczone były, nie nadciągnęły. Nadejście ich zrobiły nieskutecznemi wszystkie usiłowania nieprzyjaciela. Letka artyllerya z zimną krwią iak nayzręczniey przeciw Cesarzkim popisowała się, którzy w bliskości iey stali. Dwa regimenta jazdy naszey uderzyły z naywiększą odwagą z przodu i z boku na jazdę *Austryakow*. Część iey uwięzła w bagnach, co nam zdobycz słukeni ułatwiło, druga zaś pod ogniem iedney bateryi naszey cofać się musiała. W całej nakoniec linii, do cofnienia się byli przymuszeni, utraciwszy iedną haubice, i ieden woz amunicyjiny. Plac bitwy i droga, którą na powrot maszerowali, trupami zasłaną była, których liczbę wraz z wziętymi w niewolę do 1800. rachować można. Siła ich składała się z korpusow Generałow *Latoura* i *Mercantina*, z 10. batalionow i 3. regimentow kawaleryi,

przysłanych od Xcia Karola, dla wstrzymania naszych pomyślności. — Centrum armii naszej wcale do tej bitwy nie należało. Officer albowiem wysłany z doniesieniem o tej rozpoczęciu się zbłądził i posiłki w przyzwoitym czasie nadszłać nie mogły. Wiatry przeciwne przeszkodziły także, iż huk armat nie był słyszany. Okoliczności te bardzo pomysłnie wypadły, dla nieprzyjaciela, gdyż korpus od 12. tysięcy ludzi mógłby był łatwo zająć mu z tyłu i całkiem rozprościć. Wojska nasze chociaż mniej liczne, wielkiej odwagi dały dowody. Na żywności zbywać nam wcale nie będzie. Tu w *Pfaffenhausen* znaleźliśmy do 40. tysięcy worow zboża i mąki, wraz z piekarnią polową, ktorey Cesarscy popsuć nie mieli czasu.

Krol Sardyński na miejsce Hrabiego *Revel* wyznaczył *P. de Babe* za posła nadzwyczajnego do *Paryża*.

Na Sessyi wczorayszey Rady 500, Rada starszych uwiadomiła ją, iż sessya swoją nieustającą ogłosiła. Czytano potem doniesienie od Dyrektoryatu, iż noc przeszłej oboz pod *Grenelle* atakowany był od kupy 6. do 700. ludzi wynoszącej. Ci starali się liczbę swoją pomnożyć przez okrzyki; Niech żyje konfytucya 1793! precz z obydwojma Radami! i t. d. ale znaleźli w obozie wojsko republikańskie, ktore gwałt gwałtem odparło, 20. położyło trupem, a 132. zabrało w niewolę. Dyrektoryat radzi z tym, aby wszyscy przez wojskową Komisją sądeni byli. Wyznaczono natychmiast Deputacyą, z zleceniem uczynienia w tej mierze rapportu na teyże sessyi. Osoby w niej zasiadające są Reprezentanci, *Richard*, *Doulcet*, *Mailhe*, *Dumolard*, *Camus*. Wkrótce przysłane było drugie

pismo od Dyrektoryatu, zawierające: iż znaczna liczba nieprzyjaciół Rzplitey w *Paryżu* znayduie się, grożą oni wywrecceniem rządu i dla tego żąda Dyrektoryat, aby stosownie do 359 artykułu konfytucyi był umocowany do rewizyi domow, i aresztowania tych wszystkich, ktorzy przeciw prawu 21. Maia w *Paryżu* zostają. Naco iednomyślnie zezwolono z tym iednak obostrzeniem, iż to w Departamentach *de Seine, d'Oise* i *de Marne* nastąpić może, ale przed 23. Września dokończone być powinno. — *Camus* czytał nakoniec rapport deputacyi i wniosł, aby zboycy zbronią w ręku w obozie *Grenelle* pochwytni do sądu wojskowego byli odesłani. Rada 500. przystała na to, a Rada starszych potwierdziła zaraz wspomniane uchwały.

(Rapport Ministra Policyi do Dyrektoryatu, iasniey spiszek ten opisujący, do przyszłej odkładamy Gazety.)

Z *Frankfurtu* 15. Września.

Xiaże Wirtemberki seym, w swoim kraju zwołał, który już temu lat 26. iak ostatni raz był zgromadzony. — Rachnią że obydwie armie Francuzkie od czasu przeyscia *Renu* na tę stronę, rozpisaly w krajach Niemieckich, 120. milionow liwr: w kontrybucyi, a 160. milionow wrekwizycyach.

Z *Drezna* 14. Września.

Zapewniają, że Cesarz żądał znowu od Elektora, ażeby kontyngens swoy do armii jego przyłączył, lecz Elektor stale trwa w przedsięwzięciu nie mieszania się więcej do tej wojny. Pokoy z Rzplą Francuzką ieszcze nie jest ułożony, gdyż Dyrektoryat nie dał ieszcze, iak mowią, odpowiedzi, na nazyważniejsze podane sobie punkta. — Przygotowania wojenne nieustają iednak. Wojsko ma być 4. nowe

mi regimentami piechoty pomnożone, i korpusem strzelców, artyllerya także powiększona zostanie.

Od brzegów rzeki Lech 15. Września.

Dziś korpus znaczny Francuzów stanął pod *Friedbergiem*. *Ferino* ma nad nim kommandę. *Moreau* z całemi prawie siłami idzie na *Donauwerth*. Poruszenia te skutkiem są, cofnięcia się *Jourdana* za *Lahnę*.

Z Stutgardu 14. Września.

Lewe skrzydło armii Francuzkiej, pod kommandą Generała *Desaix* i centrum iey pod dowództwem Generała *S. Cyr*, zbliżyły się do *Donauwerth* i *Ingolstadt*, co dowodzi, że *Moreau* chce przeysć *Dunay* z wielką częścią wojska swego i wkroczyć do *Frankonii*. D. 9. i 10. z *Bawaryi* do *Augsburga* kilka tysięcy wojska przybyło, które również ku *Donauwerth* zmierzają. — Listy z *Munich* de data 11 t. m. donoszą, że deputowani posłani do głównej kwatery Francuzkiej powrocili nazad do tego miasta. Niewiadomo jeszcze, jaki jest skutek ich poselstwa. Mówią jedni że miasto *Munich* i znajdujący się tam garnizon zyskały neutralność, inni zaś twierdzą, że ta neutralność do całego cyrkułu *Bawaryi*, wyjąwszy biskupstwo *Salzburckie*, rozciąga się.

Z Bruxelli 15. Września.

Mowią, że Generał *Jourdan* dla słabości zdrowia oddali się od armii, i że na jego miejsce *Kleber* albo *Bournonville* kommandę obeymie. — Znaczniejsza część wojsk wewnątrz Francyi dotychczas stojących, do których nawet gwardya Dyrektoryatu należy, odebrała rozkaz pospieszania nad *Ren*. Pierwsze ich kolumny codziennie tu są spodziewane. Ma także przechodzić tedy nad *Ren* znaczna liczba armat i amunicyi, wojenney z *Douai*.

Z Nordlingen 15. Września.

Moreau przeniósł główną kwaterę do *Donauwerth*. Austryacy stoją w okolicach *Neuburga* i *Ingolstadt*, gdzie wkrótce do nowey podobno przyjdzie bitwy.

Z Moguncyi 15. Września.

Armia Cesarzka posuwa się ku *Lahn*. Dziś główna kwatera Arcy-Księcia *Karola* była w *Munster* przy *Selster*. Generał *Neu* stoi w *Kirchberg* o dwie mile od *Limburga*.

Z Manheimu 15. Września.

Garnizon nasz wyszedłszy ztąd wczoray, wzmocniony został jazdą, która przez *Heidelberg* nadciągnęła. Generał *Petrarsch* ma nad nim kommandę. — Wczoray potykał się z korpusem Francuzów stojącym przy *Bruchsal*, odparł go i wszedł do miasta tego.

Dnia 16. Września.

Słychać że Generał *Petrarsch* przedarł się z korpusem swoim do *Rastadt*, i że ku *Kehl* zmierza.

Z Würzburga 16. Września.

Część armii Generała *Moreau* miała iuż przeysć *Dunay* przy *Donauwerth*, w celu udania się ku *Norymberdze*, i uczynienia dywersyi dla *Jourdana*. Lecz *Nauendorf* z korpusem swoim idzie za nim, a *Latour* baczenie ma oko na wojsko Francuzkie, które jeszcze między rzeką *Lech* i *Dunajem* zostało.

Z Wetzlaru 16. Września.

Dziś rano słyszano z okolic miasta *Giessen* tęą kanonadę, w południe słyszeć się dał huk armat od *Weil* i *Limburga*. Wkrótce dowiedziano się, że Generał *Kray* attakował lewe skrzydło Francuzów przy *Giessen*, a Arcy-Xcie *Karol* uderzył na prawe ich skrzydło przy *Limburg*. Wieczorem odebrano wiadomość, że Cesarzcy dwie fortyfikowane góry *Gleyberg* i *Felz-*

berg, oraz miejsca *Gemzenbach* i *Alzbach* opanowali. Ta nad lewym skrzydłem otrzymana korzyść, przymusi zapewne, szrodek wojska Francuzkiego, stojącego jeszcze w okolicach naszych, do cofnięcia się. — Co się pod *Limburgiem* stało, nie wiadomo.

Od brzegow Menu 17. Września.

Podług ostatnich listów z *Manheimu*, Austriacy już się w *Bühl* o 8. mil od *Kehl* znajdują. Korpus *Petrarscha* do tysiąca miał zabrać niewolnika.

Z Moguncyi 16 Września.

Nieprzyjaciel dziś rano atakował całą linią naszych, straż przednią i pikietę nasze za *Marienborn* zapędził. Przez rozstropne jednak dyspozycje Podpołkownika *Cötws* i odwagę wojska, Francuzi do swych linii nazad odparci zostali.

Z Manheimu 17 Września.

Główna Kwatera *Petrarscha*, była wczoraj w *Ettlingen*. Jest nadzieja, że twierdza *Kehl* dostanie się wkrótce Cesarzkim.

Z Schwalbach 17 Września.

W tym momencie przybiegła tu sztafeta z głównej kwatery Arcy-Xcia *Karola* z *Lindenholtzhausen*, z wiadomością, że wojska Cesarzkie odparłszy Francuzów za *Lahnę* o godzinie 1wszej po południu weszły do *Limburga*. Wiadomo jest także, że nieprzyjaciel o godzinie 3ciej przeszedł *Lahnę* przy *Nassau*. Cesarzcy opuścili swój oboz przy *Holtzhausen* i stanęli za *Lahną*.

Z Wetzlaru 17 Września.

Przez cały dzień wczorajszy słyszano tu mocny huk armat. Mówią, że Austriacy przeszli *Lahnę* przy *Rollar*. Generał *Sztarray* zachorował. Generał *Ruisch* obemył po nim *Kommandę*.

Z Stuttgartu 17. Września.

Wojska Austriackie przez *Pforzheim* i *Tiesenbronn* do *Weilerstadt* przedarły się. Na wszystkich drogach liczne ich patrole okazują się. Jeden z tych patrolow z 120 huzarów i 30. hulanów składający się, wczoraj przybył do *Stuttgartu*. W mieście tym, w *Kanstadt*, w *Berg* i na drodze ku *Esslingen* zabrał do 200. Francuzów, powiększając części należących do *Kommissoryatów*. Inne patrole, w różnych miejscach, znaczną liczbę Francuzów i rozmaite rekwizyta zabrały.

Z Heidelberg 18. Września.

Austriacy wyrugowawszy z *Bruchsal* Francuzów, ścigali ich przez *Durlach* i *Karlsruhe*. D. 15. t. m. wzięli *Rastadt*. Dnia tegoż stanęli w *Ettlingen*. W kraju *Badeńskim* i *Wirtemberskim* znaczna ich jest liczba i najpotrzebniejsze dla nieprzyjaciela, poprzecinali komunikacje. Różne transporty idące do armii Generała *Moreau* z Francji zabierane bywają przez Cesarzkich. Chłopi w dolinie zwanej *Kinzing* i w lesie czarnym uzbroili się i w wielu miejscach porobili zasieki.

Z Munchholzhausen 17. Września.

Armia Cesarzka złączona z garnizonem *Moguncyi* uderzyła wczoraj na Francuzów w okolicach *Limburga*. Po bardzo żywej i krwawej bitwie, która do wieczora trwała, nieprzyjaciel był zmuszony, ustąpić z *Limburga* i cofnąć się za *Lahnę*. Czynią teraz przygotowania do atakowania go na nowo.

P. S. Nieprzyjaciel opuszcza stanowiska swoje za *Lahną* i spiesznie cofa się. Arcy Xcie *Karol* przenosi dziś jeszcze główną swą kwaterę do *Hadamar*.

Od brzegow Menu 18. Września.

Potwierdza się zupełnie że część wojska Generała *Moreau* przeszła *Dunaj*.

ale niewiadomo w jakim celu, zdaje się jednak, że nie uda się wgląd *Frankonii*. W *Würzburgu* biegła już wieść o zbliżaniu się Francuzów, lecz dla zaspokojenia mieszkańców miasta tego, ogłoszono urzędownie, że pogłoska ta, nie ma żadnego fundamentu.

*Z głównej Kwatery w Limburgu 18.
Września.*

Nieprzyjaciel wczoraj cofnął się do *Welmerad*. W retyradzie jego zabrano mu wielu niewolników. Główna kwatera Arcy-Xcia *Karola* ma być przeniesiona do *Hundsangels*.

Z Bareuth 20 Września.

Gazeta tutejsza pod dniem dzisiejszym pisze: „Szczęście i nieszczęście! Prawda i fałsz! Podług listów prywatnych Cesarscy 14 t. m. mieli być w *Pforzheim*, a 18 mieli stanąć w *Canstadt*. Byli także w *Stuttgardzie*, osadzili ważne wozy, zwane *Kniebis*. *Moreau* przez *Heilbronn* przedrzeć się usiłuje. — D. 16 t. m. w nocy Francuzi opuścili *Eichstadt*. — *Buonaparte* w bliskości stoi *Trydentu*, gdzie Cesarscy 5,000 ludzi i 15 armat stracili.

Z Bazylei 14 Września.

P. Barthelemi ogłosił tu raport Generała *Berthier*, szefa generalnego sztabu armii Włoskiej pod dniem 4 t. m. do Kommissarza rządowego *Garrau* znajdującego się w *Roveredo* pisany. — Z raportu tego okazuje się, że Generał *Buonaparte* uderzył na Austryaków w całej ich linii przy *S. Marco* oraz ze strony *Pieve*, *Losano*, *S. Maria*, i *Roveredo*. Po bardzo uporczywej bitwie, republikanie posunęli się dalej i przybliżyli się pod same miasto *Trydent*.

Z Lizbony 26 Lipca.

Gdy zdrowie naszey Monarchini co raz

w smutniejszym jest stanie, postanowiono na radzie Stanow ogłosić następcę Tronu Xięcia *Brazylii* samowładnym Regentem. Co w terazniejszych zdarzeniach, tym jest potrzebniejsze, im okoliczności nasze z Rzplą Francuzką w krytyczniejszym są stanie. Mamy jednak nadzieje, że przez pośrednictwo Hiszpanii wszystko się ułoży.

Z Nadbrzegow Menu 17 Września.

Dziennik jeden Niemiecki uwiadomia o artykułach zawieszenia broni między Rzplą Francuzką i Bawaryą zawartego. Kray ten ma zapłacić 15 milionow liwrow w metalowych pieniądzech, a to w 4rech terminach, każdy od dni 15, madać 9,400 koni, lub w przypadku nie dostawienia, zapłacić za każdego 600 liwrow, oprócz tego 50 tysięcy cetnarow zboża, w dwóch trzecich częściach w pszenicy, 50 tysięcy worow owsa, 20 tysięcy cetnarow siana, 20 tysięcy par trzewikow. 15 tysięcy par butow, 8000 płaszczow i 30 tysięcy łokci sukna cieńkiego dla Officerow, tudzież 20 obrazow z Galeryi w *Munich* lub *Düsseldorf*. Wyższy i niższy Palatynat, *Manheim* i Xięstwo *Berg* należą do tego armistitium.

*Z Hannoveru 16 Września. (z Gazety
Hannowerskiej.)*

Miasto *Norymberga* większością głosow postanowiło poddać się Krolowi Pruskim i akt flosowny w ręce Ministra *Hardenberga* oddać. Lecz Krol nie przyjął, tego, i oświadczył iż nie jest jego myślą pożytkować z nieszczęśliwego stanu miasta, jeżeli jednak trwa w mniemaniu, iż zostawanie pod Pruskim berłem z interessem jego zgadza się, i flosownie do Konstytucyi Niemieckiej, wyrobi na to pozwolenie od Cesarza i Rzeszy, tedy do tego chętnie przyłoży się. Tym czasem

zaś ile tylko okoliczności pozwolą, dobro Miasta Rzeszy *Norymbergi*, mieć będzie w staraniu swoim.

Z Medyolanu 6. Września.

D. 26. zeszłego mca, wielka była insurrekcyja w *Reggio* w Xięstwie Modenkim. Lud powstał przeciw rządowi i znaki wolności na placach publicznych wystawił. Garnizon z 600. ludzi złożony był przymuszony wyjść z miasta. Insurgenci zaczęli potym zatrudniać się organizacją gwardyi narodowej, reformą senatu &c. Przykład ten w samej *Modenie* znalazł naśladowców. W tych dniach lud miasta tego, chciał zacząć rewolucyą, ale rząd oparł się skutecznie, wysłał woyska na buntowników, czterech zabito, wielu raniło, a resztę rozpedzono. Spokojność teraz jest przywrócona. — Zapewniają, że główna kwatery Generała *Buonaparte* znajduje się w okolicach *Trydentu*. *Dupuis* komendantem jest miasta naszego. — Z *Genui* piszą, że flotta w *Tulonie* gotowa jest do rozwinięcia żaglow. — Z *Ferrary* donoszą, że Kardynał *Mattei* z rozkazu *Buonaparte* został aresztowany. — Listy z *Liworny* pod datą 26. Sierpnia zawierają w sobie, że tam Generał *Cervoni* przybył, a Generał *Casalta* i Kommissarz *Salicetti* są spodziewani. W doniesieniach z *Rzymu* czytamy, że spośród najprzedniejszych sztuk malarstwa i snycerstwa już wybrano i opakowano. — Między niemi znajduje się *Apollo*, *Laocoon*, *il Torso*, *Herkules* z *Watykanu*, *Antinous*, umierający *Gładjator* &c. &c: jako też najsławniejsze dzieła *Rafacla*, *Domenichina*, *Sachi*, *Caravaggio* &c. Drugą część kontrybucyi wysłano z *Rzymu* d. 28. Sierpnia, co się zaś tycze dzieł wyżej wyrażonych, tych wywóz jeszcze nie nastąpił z przyczyny szemrania ludu. Mowią także, iż Papież kazał sobie *Kopie* ich robić. — Zawarcie

ostateczne pokoju z *Francyą* jeszcze nie nastąpiło. Papież wyznaczył kommissyą z 12tu Kardynałów, mającą rozstrząsać punkta do pokoju przez *Francyą* podane, a przez Posła Papieżkiego *Pierachi*, nie mającego dostateczney Plenipotencyi do traktowania względem nich z Dyrektoryatem wykonawczym, z *Paryża* tu nadesłane. Senat *Wenecki* wydał edykt, zalecający wszystkim mieszkańcom *Rzplitey*, aby się stosowali do systemu neutralności, w którym *Wenecya* trwa zawsze.

Krolowa *Neapolitańska* powróciła do *Neapolu* 17 Sierpnia. — Dnia 19 tegoż Miesiąca była gala u dworu z okazji dnia urodzenia Krolewicza, a w dwa dni potym Krolewicz z pierwszym Ministrem Generałem *Acton*, pojechali do *Gasta* do Krola dla odwiedzenia z nim wszystkich obozów. Dwór *Neapolitański* choć nie jest daleki od zawarcia pokoju, chce jednak w takiej sprawie postawić, aby mu nie był zadyktowany.

Na granicach *Tyrolu* schwymano kuryera z ważnymi depeszami, które natychmiast do *Paryża* odesłano. — Minister *Francuzki* przy *Rzplitey* *Genueńskiej*, wyjechał z *Genui* do *Turynu*, dla konferowania z dworem tamecznym w ważnych okolicznościach. Wiadomo jest, że Krol *Sardyński* Posła swego we *Francyi* *Hrabiego Revel* rewokował, a innego na miejsce jego nominować musiał.

Z Sztokholmu 23. Września.

Spodziewamy się ważnych wypadków z wizyty, którą młody nasz Krol, *Imperatorowey* *Rossyjskiej* oddał, osobliwie co się tycze ugruntowania pokoju w długie czasy na północy. Wielu to także zastanawia, iż Poseł *Duński* *Hrabia Bernstorff* przed dwoma tygodniami ztąd odjechawszy, udał się do *Petersburga*, gdzie przed wyjazdem naszego Monarchy stanął.

GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 1. PAZDIERNIKA R. 1796. W SOBOTE.

Publicandum.

Wegen Aufhebung des polnischen und Einführung des Königl: Preussischen Stempel Wesens.

Mit dem 1ten October dieses Jahres soll das Polnische Stempel - Wesen ganz aufgehoben seyn und an dessen Stelle die Königl: Preussische Stempel Einrichtung treten. Es werden aber in dem neu acquirirten zu Süd Preussen und dessen Warschuschen Kammerdepartament geschlagenen district, von dem hier nun die Rede ist, die mit dem polnischen Stempel versehenen Karten, der hiesigen Willinkschen Fabrique, so lange bis etwas näheres darüber festgesetzt ist, beibehalten, nur soll, das Königl: Preussische Stempel Edict vom 13 Mai 1766 bei allen dabei vorkommenden Contraventionen gesetzliche Kraft haben und sollen darnach die Strafen festgesetzt werden. Für den debit der Karten wird der Fabrikant *Willink* vor der Hand selbst sorgen.

Musik Zettel &c. von welchen das erwähnte Edict redet, werden in dem neuen acquirirten District nicht eingeführt werden, und findet alles, was davon und der Music Pacht darinn vorkommt, hier so wenig Anwendung, als in dem ältern Süd-Preussen.

Publicandum.

Względem zniesienia Stępla Polskiego i wprowadzenia Stępla Krola JMci Pruskiego.

Od dnia 1wszego Października R. b. urządzenia Stęplowe Polkie ze wszystkim zniesione, na ich zaś mieyscu urządzenia Stęplowe Krola JMci Pruskiego wprowadzone bydź mają. W Dystrykcie zaś nowo nabytym do Prus-Południowych, a mianowicie do Departamentu kamery Warszawskiej przyłączonym, o którym szcęgelnie tu się mowi, karty Polkim stępem naznaczone fabryki tuteyszey Willinkowskiej, do czasu nastąpienia szcęgelniejszych w tey mierze rozrządzeń zachowane, iednakże Edykt Stęplowy Krola JMci Pruskiego d. d. 13 Maia 1766 R. we wszystkich z tey okoliczności wydarzonych przestęptwach, w mocy swoiey prawney utrzymywany, a kary stosownie do niego wskazane bydź mają. O sprzedaż kart zaś Fabrykant *Willink* tym czasowo sam starać się będzie.

Bilety dla Muzykantow &c, o ktorzych rzeczony wspomina Edykt, w Dystrykcie nowo nabytym nie będą wprowadzone, a wszystko, co stosownie do nich i puszczenia w arendę muzyki w tym Edyktcie zawiera się, rownie w tym Dystrykcie iak w dawniejszych Prowincyach Prus-Po-

Dem Publico wird dies hierdurch bekannt gemacht, um wegen des eigentlichen Gebrauchs des Stempel Papiers, dasselbe auf das erneuerte und bestimmte Stempel und Karten Edict de dato *Berlin* den 13 Mai 1766, und des darauf Bezug nehmenden Patents wegen Beobachtung dieses Stempel Edicts von eben jenem dato verwiesen.

Generaliter wird indessen hier bemerkt, dass Stempel erforderlich ist.

Bei Kauf - Pacht - und Miets Contracten.

Bei Erbtheilungen und Recessen in auf und absteigender Linie.

Bei Gerichtlichen Vergleichen.

Bei Testamenten, Condiellen und Dispositionen auf dem Todes fall.

Zu den Handlungs Büchern, wofür die jährlichen Paraphen Gelder erlegt werden.

Bei Ehestiftungen der Juden.

Zu Taufscheinen, Todtenscheinen, Wechseln und Schuld Scheinen.

Zu allen Vorstellungen und Bittschriften, welche entweder Sr Königl: Majestaet allerhöchsten Person oder dero Geheimen Etats Ministers, oder bei den Krieges und Domainen Kammern, Regierungen, auch Ober und Unter Gerichten übergeben werden.

Zu allen Quittungen über Besoldungen und Pensionen.

Ferner sind in mehreren Fällen gestempelte Vollmachten erforderlich und werden bei den oben angeführten Umständen vor der Hand keine andere als die mit dem polnischen Sempel versehene Karten in dem neu acquirirten District von Süd-Preussen geduldet werden.

Das Stempel Papier selbst endlich ist zu haben, und zwar erstlich hier in Warschau,

hüdniowych uskuteczniowym byđź nie ma.

O tym więc Publiczności niniejszym oznaymuie się, która względem właściwego używania Papieru stęplowanego do odnowionego i wyszczególnionego Edyktu stęplowego d. d. w *Berlinie* d. 13 Maja 1766 i do stosującego się do tegoż Edyktu Patentu względem zachowania Edyktu stęplowego pod tą samą datą odsyła się.

Wogulności iednak tymczasowo donosi się, że potrzeba Papieru stęplowanego:

Na kontrakty o kupno i Przedaż, Arendy i komorne.

Na działy i recessa działowe tak w gorney iako i w dolney linii

Na kemplanacye sądowe.

Na testamenta, kodycyle, i dyspozycye *mortis causa*.

Na księgi handlowe, od których corocznie Parafowe opłacać się powinno.

Na Kontrakty ślubne Żydowskie.

Na metryki, sepultury, wexle i obligacye.

Na wszelkie memoryały i supliły, albo do samey Naywyższej osoby Najjaśniejszego Króla JMci, albo do Taynych iego Ministrow stanu, albo do Kamer wojskowych i ekonomicznych, Regencyi, tudzież sądow wyższych i niższych podawane.

Na wszelkie kwity z wypłaconych traktamentow i pensyi.

Do tego ieszcze w wielu przypadkach stęplowane wymagają się plenipotencye; i z przyczyny okoliczności wyżej wyrażonych, tymczasowo żadne inne tylko Polskim stęplem oznaczone karty, w nowo nabytym Dystrykcie Prus południowych, nie mają być pozwolone.

Papieru stęplowanego na reszcie dostac będzie można nayprzod tu w *Warszawie*

In dem ersten Cirkel bei dem Special Rendanten Cassier *Witte* sub Nro 105, und bei dem Buchhändler *Koch* sub N. 19.

In dem 5ten Cirkel, bei dem Kaufmann *Schmidt* sub N. 964, und

In dem 6ten Cirkel bei dem Special Rendanten Kaufmann *Fleischer* sub N. 1312.

Dass auch in den übrigen Cirkeln, Stempel materialien zu haben sind, da für wird gesorgt, und davon wie dies geschehen ist, das Publicum zu seiner Zeit benachrichtiget werden.

Zweitens ist Stempel Papier zu haben in folgenden Staedten der neuen Acquisition als

In der Stadt *Blonie* bei dem Kaufmann *Wilhelm*.

In *Wiskitki* bei dem Stadt-Sekretär *Sydry*.

In *Mszczonow* bei dem Tischlermeister *Lau*.

In *Nowe-Miasto* bei dem Stadt-Präsidenten *Filipski*.

In *Groiec* bei dem Stadt-Präsidenten *Krzyżanowski*. und

In *Gora* bei dem Kaufmann *Deutsch*. Und soll übrigens ebea falls auch für special Depots in den andern Städten nächstens gesorgt werden.

Warschau den 14 Septemb: 1796.

Königl: Süd Preusz: Krieges und Domainen Kammer.

v. *Harlem*, v. *Goldbek*. *Helwing*.

Die sechste Ziehung der Dritten Zahlen Lotterie, zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs Schulen, und Armen-Anstalten. Warschau, Donnerstags den 29. Septem: 1796 früh um 9 Uhr Herausgezogene Nummern, sind:

63. 59. 21. 76. 28.

Die 7te Ziehung ist Montag den 10ten October 1796 früh um 9 uhr.

W Cyrkule 1wszym u Rendanta specialnego kassyera *Witte* sub Nro, 105 i u Kiegarza *Kocha* sub N. 19.

W Cyrkule 5tym u Kupca *Schmidta* sub Nro 964. i

W Cyrkule 6tym uspecialnego Rendanta kupca *Fleischera* sub Nro 1312.

W inszych Cyrkulach, aby materyały stęplowane także znajdowały się, będzie o tym staranie, o uskutecznienu czego Publiczności w swoim czasie doniesie się.

Powtore papieru stęplowanego dostać można w następujących miastach nowo nabytey Prowincyi, to iest:

W mieście *Bloniu* u kupca *Wilhelma*.

W *Wyskitkach* u Sekretarza mieyskiego *Sydry*.

W *Mszczonowie* u Garbarza *Zielin-skiego*.

W *Białey* u Stolarza *Lau*.

W *Nowym-Mieście* u Prezydenta *Filipskiego*.

W *Groycu* u Sekreterza mieyskiego *Krzyżanowskiego*.

W *Gorze* u kupca *Deutsch*, i wreszcie także o założenie składow specialnych w innych miastach wkrótce przedsięwzięte zoftaną szrodki.

W Warszawie d. 14 Września 1796. J. K. Mci Prus Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

Szofte ciągnienie trzeciey Lotteryi Liczbowey, na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkół, tudzież na wsparcie Szpitalow. w Warszawie, we Czwartek dnia 29. Septem: 1796 rano o godzinie 9 wyciągnięte Numera, są:

63. 59. 21. 76. 28.

Siodme ciągnienie będzie w Poniedzialek 10go Octobra 1796 rano o godzinie 9

Die Einsätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Freitags d. 7ten Octob: Morgens, im Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 8te Ziehung bleibt auf den 20. October.

In dem Königl: Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl: Berliner Classen Lotterie zu haben.

Liść Gończy.

Na dniu dzisiejszym uciekł z Prochowni Aresztant nazwiskiem Jozef Bredziecki, który jest wzrostu niskiego, ma około 25. lat, ciemno-brunatney twarzy, takowychże włosów, niebieskich mętnych oczow i małego nosa, mówi po Polsku i po Niemiecku, miał przy swoiey ucieczce na sobie Surdut popielato-szary, biało sukienne niemieckie spodnie, czarny okrągły kapelus i był bosy. Upraszają się zatym wszelkie tak woyskowe iako i cywilne zwierzchności, aby tego człowieka w przypadku spostrzeżenia aresztować i za powrocciem unkosztu nam wydać kazały. Dat w Warszawie d. 24. Września 1796.

J. [K. Mci Pruskicy Dyrekeya Policyi.

Da der Herr Obrist von Griesheim ehemaliger Chargé des Affaires der Republic Holland am Warschauer Hofe, Kommanden Monats October von hier abzureisen gedenket; so werden alle diejenigen, die etwas an ihn oder an seine Domestiquen zu fordern haben sollten, aufgefordert, sich bei demselben binnen heute und 8. Tagen deshalb zu melden, indem nachher keine weitere Ansprüche angenommen werden. Solches wird hierdurch auf Begehren des Herrn Obristen v. Griesheim, dem hiesigen Publico angezeigt. Warschau den 30ten September 1796.

Stawki u wszystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Piątku 7. Octobra arano, a w Kantorze Generaln: w Warszawie, aż do wieczora przed ciągnieniem przyjętemi będą.

Osme ciągnienie będzie dnia 20go. Octobra.

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Losow na Krolewską Berlińską Lotteryą Klassową.

Steckbrief.

Es ist am heutigen Tage, ein arrestant namens Joseph Bredziecki aus dem Pulwerthurm entwichen, derselbe ist kleiner Statur, ohngefähr 25. Jahr alt, schwarz braunen Angesichts, dergleichen Haaren, blauer trüber Augen, kleiner nase, spricht pohnisch und deutsch und hatte bei seiner Entweichung einen aschgrauen überrock, weiss tuchene deutsche Beinkleider an, einen runden Huth auf dem Kopf und war barfuss. Es werden daher alle militair und civil Obrigkeiten, hiermit dienstlich ersucht, diesen Entwichenen in Betretungsfall arretiren und gegen Erstattung der kosten, an uns abliefern zu lassen. Warschau den, 24ten Septbr: 1796.

Königl: Preus: Policey-Directorium.

Gdy W. J.P. Pułkownik de Griesheim (sprawiający dawniej Interessa Rzpltey H. Niderlandzkiej u Dworu Warszawskiego, z tąd w przysłym Miesiącu Październiku wyjechać postanowił; zatym wszyscy ci, którzyby do niego samego lub do jego służących, iakie mieli pretensye, wzywają się: aby w przeciągu tygodnia iednego, od daty niżej położoney rachując, z niem do niego się zgłosili, ponieważ po uplyniomym tym czasie, żadne inż więcey nie przyjmowałyby się. Co na żądanie W. J.P. Pułkownika de Griesheim Publicznosci się oznaymuie. Dat: w Warszawie dnia 30. Września 1796.

D O N I E S I E N I A.

Przybył tu do Warszawy Fabrykant z różnemi gatunkami Tabak Pruskich, tak do palenia iako i do żazywania. Mieszka na ulicy Bednarskiej p. d Nrem 2678.

Dziś w Sobotę P. Grewe będzie miał honor dać Bal w Pałacu Tepperowskim na Długiej ulicy pod Nrem 555. Antre od osoby wraz z motyą płacić się ma Zł: 4. Tenże, za ostrzeżeniem siebie, chwalić się: dawać Fikajki, Podwieczorki &c.

D O D A T E K D R U G I

D O

GAZETY WARSZAWSKIEY.

Publicandum.

Da Sr: Königl. Majestät von Preussen &c. &c. Unser allergnädigster König und Herr, in den neuerlichst acquirirten Pohlischen Distrikten, gleich wie bereits in Süd-Preussen geschehen, das Postwesen auf einen sichern, billigen und ordentlichen Fuss setzen, auch zur Bequemlichkeit des *Publici*, und zur Vermehrung des Gewerbes fahrende Posten, woran es bisher gänzlich gefehlet, etabliren, und verschiedene neue Post Course mit ansehnlichen Kosten anlegen zu lassen, in Allerhöchsten Gnaden geruhet haben; so wird solches im Nahmen und von wegen Höchstgedachter Sr. Königl. Majestät hierdurch jedermann bekannt gemacht, und dabey die Versicherung gegeben, dass nicht nur alle Post kommende Briefe und Packete ordentlich und ohne Aufenthalt bestellet, nicht minder für die zur Post kommenden Gelder und Sachen von Werth, alle mögliche Sicherheit geleistet, sondern auch für das Fortkommen und die Bequemlichkeit der mit den Posten reisenden *Passagiers*, die vorzüglichste Sorgfalt angewendet werden soll.

Wie nun hoffentlich jederman diese allerhöchste Königliche Gnade mit dem gebührenden allerunterthänigsten Dank erkennen, und sich dieser Vortheile bedienen wird; so erfordert es auch die Schuldigkeit eines jeden, den zu Erhaltung der guten Ordnung, und Aufrechthaltung des allgemein nützlichen Postwesens geordneten Gesetzen, gehorsame Folge zu leisten; des En-

Publicandum.

Gdy Najiaśn: Krol Jegomość Pruskii &c: &c. Nasz naymilościwszy Krol i Pan, w nowo teraz zakordonowanych Polskich Dystryktach, Poczte, podobnym sposobem iak iuż w Prussach Południowych nastąpiło, na stałych, bezpiecznych i słusnych zasadach urządzić, i dla wygody Publiczności, iako też pomnożenia handlu wozowe Poczty, na których do tych czas zbywało, ustanowić, i różne trakty pocztowe z znacznym kosztem uregulować, iak nayłaskawiey rozkazać raczył; przeto takowe urządzenie Imieniem Tegoż Najiaśniejszego Krola Jmei do publiczney wiadomości ninieyszym podaje się, z zapewnieniem iż nie tylko wszelkie listy i pakiety na pocztę oddane, natychmiast odesłane będą, i że oraz wszelkie bezpieczeństwo Poczta odsyłających się pieniędzy i rzeczy wartość mających, zupełnie zaręcza się, ale też szczególniejszą staranność mieć się będzie, aby Passażerowie Poczta iadący prędko i wygodnie expedyowanie być mogli.

Gdy zaś każdy iako się spodziewać należy, tę naywyższą Krolewską łaskę z winnym i nayniższym dziekczynieniem uzna, i korzyści tych na dobro i pożytek swoy użyć zechce; przeto obowiązkiem każdego wzajemnie będzie, aby Prawom do utrzymania dobrego porządku, i frzeżenia tak powszechnie pożytecznego interesu poczty ustanowionym, ściśle i na-

des müssen alle Briefe, Gelder, ungemünztes Gold und Silber, Juwelen, *Pratiosa*, und überhaupt alle Päckereyen, so unter vierzig Pfund wiegen, und die von einem Ort zum andern versendet werden sollen, öffentlich zur Post gegeben, und nicht wie bisher üblich gewesen, mit Gelegenheit oder Fuhrleuten bestellt werden; widrigenfalls es sich ein ieder bezumessen haben wird, dass im Fall bey ihm fremde Päckereyen gefunden werden, von ihm als einem *Contravenienten* Zehn Reichsthaler *irremissible* Geldbusse beygetrieben werden sollen. Mit eben dieser Strafe werden, auch diejenigen Absender belegt werden, welche Gelder und andern Postmässige Packete den Fuhrleuten oder andern Reisenden zur Bestellung mitgeben: wie auch die Empfänger, welche dergleichen gelegentlich bestellte Postmässige Packete von den Ueberbringern annehmen; Und da auch ausserdem zum Besten des ganzen, reisende Posten nach allen Gegenden bestehen, und neu angelegt sind, mit welchen das *Publicum* die Briefe bestellen kann; so liegt es in der Billigkeit, dass auch darauf gesehen werden muss, dass nicht der eine oder andere dem Ganzen Schaden zufüget; daher niemand der Post Briefe entziehen, und mit Gelegenheit nach Oertern, wohin Posten gehen, schicken, auch mitnehmen, oder von dem Ueberbringer empfangen darf; sonst obige Strafe von Zehn Reichstaler bey jedem vorkommenden Uebertretungs-Fall auch hier Statt findet.

Desgleichen müssen alle Fuhrleute die für Lohn fahren, jede Person, die sich auf ihren Wagen verdinget, in dem Königlichen Post-Amte, oder Postwarterey des Orts wo sie abfahren, oder ihnen am nächsten lieget, anzeigen, und darauf nach Be-

lezyte *posłuszeństwo* okazane było; tym końcem wszelkie listy, pieniądze, złoto i srebro, kleynoty, *pratiosa* i wszystkie niżej czterdziestu funtow wążące pakiety, z miejsca do miejsca przesłane bydy mające, publicznie na poczcie oddane, nie zaś, iak do tych czas praktykowało się przez okazye lub Furmanow, przesyłane bydy mają; w przeciwnym razie każdy sobie winę przypisze, gdy w przypadku znalezienia przy nim obcych pakietow, do złożenia nieuchybney kary pieniężney dziesięciu Talarow iako wykraczający pościągionym zostanie. Taż sama kara na tych podobnie rozciągać się ma, którzy pieniądze, lub inne pakiety wyżej dotkniętą wagę zawierające, przez Furmanow lub innych ludzi odsyłać, iako też i odbierający, którzy takowe przez okazye przesłane pakiety pocztowe, od tychże podróżnych lub Furmanow przyjmować będą. A gdy mimo to dla dobra ogulnego konne poczty do wszelkich okolic znajduią się, i nowo uregulowane zostały, kotoremi *Publiczność* listy swoje odsyłać może, więc słusznosc sama tey ostrożności wymaga, aby ieden lub drugi ogulnemu interessowi poczty nie szkodził, przeto nikt wazyć się niema, listow poczcie ubliżyć, i takowe w okolice, gdzie trakty pocztowe znajduią się, przez okazye przesyłać, ani też z sobą brać, tudzież tym sposobem przywiezionych przyjmować, gdyż w każdym przypadku dopiero wymienionego wykroczenia wyżej dotknięta kara dziesięciu Talarow wymierzona będzie.

Podobnie obowiązani są Furmani każdą osobę, która podróż swoją z niemi skordowała, Krolewkiemu Pocztamtowi, lub Pocztwerteryi miejscowey, zkad wyjeżdżają, a gdy się w miejscu żadna nie znajduje, naybliżej przyległej, podać i

finden, entweder einen Gratis-Zettel erhalten, oder einen Fuhr-Zettel *pro Person* und Meile à zwey Groschen lösen; widrigenfalls für jede Person, die keinen Fuhr-Zettel hat, Zehn Reichstaler Strafe erlegt werden müssen. Es kann jedoch kein Fuhrmann eine von aussen gekommene Lohnfuhr gleich weiter fahren, weil durch diese Wechselung die Posthaltereyen den empfindlichsten Schaden leiden würden; sondern die Reisenden müssen, im Fall sie frische Pferde wechseln wollen, sich Extra Post-Pferde bedienen.

Ferner sind die Pferde haltende Unterthanen, sowohl in den Städten, als auf dem Lande verbunden, den Post-Aemtern und Posthaltereyen auf jedermaliges Verlangen zu Fortschaffung der ordinären und Extra-Posten, auch Couriers und Staffetten, die erforderliche Anzahl Pferde gegen baare Bezahlung der festgesetzten Meilengelder, ohnweigerlich zu stellen, und muss übrigens jedermann, ohne Ansehen des Ranges und Standes den Postillions auf den Strassen, sobald selbige blasen, answeichen, und bey Funfzig Reichstaler Strafe aus dem Wege fahren, indem die Natur des Postwesens die grösste Schnelligkeit erfordert, und nicht den geringsten Aufenthalt erlaubt.

Uebrigens kann jedermann in allen Königlichen Preussischen Post-Aemtern Nachricht erhalten, wie und wohin die neuen Course gehen, und wie jedes Orts die Posten ankommen und abgehen; wie denn auch die Post-Taxen öffentlich ausgehangen werden sollen, damit jeder der sich der Post bedienen will, selbst daraus ersehen kann, was sowohl für Briefe, als Päckereyen und Gelder an Porto zu erlegen ist. Signatum *Berlin*, den 12ten Aug: 1796.

v. Werder.

In Gefolge vorstehenden hohen Patents

oznaymiec, a podług okoliczności, lub Cedulę bezpłatną, lub też Cedulę wozową od osoby na milę po dwa srebrne grosze wziąć; inaczej za każdą osobę, która bez takowey Cedulę iedzie, karze dziesięciu Talarow podpadną. Nie może atoli żaden Furman furę tym sposobem przejeżdżającą zaraz daley odwozić, gdyż takowa zmiana świeżych koni największy uszczerbek Poczthaltereyom przynieśćby mogła, a zatym Passażerowie świeżemi końmi podroż swoją kontynuować chcący, extra pocztowych koni do teyże dalszey podroży użyć powinni.

Przytym Poddani konie utrzymujący obowiązani są tak w miastach iako też w wsiach Poczthaltereyom i Poczthaltereyom za każdą tychże rekwizycją potrzebną liczbę koni do expedycyi jazd ordynaryinych, extra pocztowych, kuryerow i staffet za gotowe pieniądze według ustanowioney płacy na milę, nieodwłocznie przystawić; nareszcie powinien każdy wszelkiego stanu i godności Postyllionom, iak tylko zatrąbią, z drogi ustąpić, i pod karą pięćdziesiąt Talarow wyminąć, gdyż sama natura i zasada poczty wczesnego i nayprędzszego biegu wymaga, i żadnego opóźnienia dopuścić nie może.

Nakoniec może każdy we wszystkich Krolewsko-Pruskich Poczthaltereyach wiadomość otrzymać, w iaki sposob i dokąd nowe trakty swoy kurs mają, tudzież w którym czasie poczty przychodzą i odchodzą; niemniej pocztowe taxy publicznie przybite będą, aby każdy poczty używać chcący, sam wglądać mógł, wiele od listow, pakietow, pieniędzy, *Portorium* zapłacić należy. Dan w *Berlinie* dnia 12. Sierpnia 1796.

de Werder.

Stosownie do poprzedzającego wysokiego Patentu podaje się ninieyszym do

wird hiermit bekannt gemacht, dass die in demselben vorgeschriebene Richtschnur vom 1ten October d. J. an, ihren Anfang nimmt, und daher die darinnen verordneten Post-Fuhr Zettel von jedem Fuhrmann für die auf seinem Wagen mitreisenden Personen von eben der Zeit an gelöset werden sollen.

Warschau den 26 September 1796.

Konigl: Preuss: Ober-Post-Amt.

Goldbeck.

publiczney wiadomości, iż przepisane w tymże prawidła od 1go Października roku bieżącego swoy początek biorą, a przeto nakazane w tymże Patencie wozowe Ceduły pocztowe od każdego Furmana dla wszelkich osob z niemi iadących, zacząwszy od wyżej dotkniętego czasu, brane być mają. W Warszawie d. 26. Września 1796. — Królewsko-Pruski Ober-Post-Amt.

Goldbeck.

Rozporządzenie J. C. K. Mci pełnomocney Zachodnio-Gallicyjskiej nadwornej Komis: Na Wisle, Sanie i Bugu wolny wywoz pszenicy pozwalające.

Jego C. K. A. Mość, przez swoje oycowkie względy na to, ażeby Zachodnio-Gallicyjscy Obywatele przez mniej ograniczony wywoz swiego zboża wielkie ulżenie uzyskali, i swoje powodzenie znacznie polepszone mieli; podług Dyrektoryalnego nadwornego dekretu pod dniem 3. Września, nayłaskawiey rozporządzić raczyła.

1mo. Ze odtąd wywoz pszenicy na *Wisle, Sanie i Bugu* każdemu, a to bez poprzedzającego brania paszportow wywozowych pozwolony być ma.

2do. Ze ładem do Cesarzko-Rossyjskich i Królewsko-Pruskich krajow wszystkie do codziennego odbytu należące pomnieysze ilości pszenicy, żyta, ięczmienia i owsa, byleby wspomniane ilości dwudziestu pięciu korcy czyli 50. Macow Austryackich nie przenosiły, wywożone, od pogranicznych celnych komor do cła wciągnięone, i bez przeszkody expedyowane być mogą.

3tio. Ze przeciwnie do wywozu iakiey większey, nad wyżej oznaczoną, ilość pszenicy, żyta, ięczmienia, owsa, ładem do Cesarzko-Rossyjskich i Królewsko-Pruskich krajow zawsze poprzedniczo o tuteysze pozwolenie starać się należy, bez ktorego J. C. Królewskie celne komory wywozu dopuścić nie mogą.

4to. Ze cło wywozowe ktore w roku przeszłym, na pozwolone *Quantum* pszenicy, do Anglii przeznaczoney po 10. graycarow od półkorca ustanowione było, od dnia 20. t. m. zacząwszy w ogólnosci do zwyczajney opłaty podług powszechney celney Taryffy, to jest: do pół graycara od półkorca, albo do graycara od iednego korca niżone być ma.

Co ninieyszemi dla powszechney wiadomości, komorom celnym zaś dla ścisłego zachowania obwieszczą się. Dan w Krakowie dnia 10. Września 1796.

Jan Wacław Baron de Margelik, J. C. K. Apostolskiej Mci pełnomocny Kommissarz.

D O N I E S I E N I A.

Na dniu 5tym Października roku bieżącego po południu o godzinie sztych w kamienicy niegdy Łoniewskiego piekarza na Nowolipiu, mają być 5 Konie kare od 7 do 8 lat, 5 tłustych wieprzy, Gęsi, Kury, Masło, Słonina, łoy, mąka i t. d. publicznie więcey dającym, za gotowe pieniądze w grubey monecie przedawane; o czym chcący je kupić ninieyszym uwiadomiałą się obwieszczaniem. W Warszawie dnia 30. Września 1796.

Królewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

Gdy browar w Magazynie Elektora Saskiego na Szulcu Sytuowanym od 1go Listopada roku bieżącego puszczeny ma być w arendę, ci ktorzyby chcieli wziąć ten browar w arendę, udadzą się do IP. Szepke Inspektora Ekonomii Saskiey w tymże Magazynie mieszkającego, gdzie o dalszych warunkach uwiadomieni będą.